

**Møte for lukkede dører
fredag den 3 oktober 1947 kl. 9.**

President: Natvig Pedersen.

Dagsorden:

Innstilling fra den forsterkede finans- og tollkomite om oppgjør mellom Norge og De forente stater av mellomværender som skyldes krigen (innst. S.L).

Etter forslag av presidenten besluttetes enstemmig:

1. Møtet holdes for lukkede dører.
2. Regjeringens medlemmer og de i forretningsordenens § 54 nevnte funksjonærer samt byråsjef Løvold fra Finansdepartementet gis adgang til møtet.

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget samtykker i at det blir inngått avtale med De forente stater om oppgjør av mellomværender som skyldes krigen i det vesentlige i samsvar med Finansdepartementets tilråding 19 september 1947 og dermed framlagte utkast.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Hr. Løvlien har bedt om ordet før møtet heves.

Løvlien: Da Stortinget gikk fra hverandre den 11 juli i sommer, var der av Regjeringen oppnevnt en delegasjon til å delta i det møte som holdtes dagen etter, den 12 juli, i Paris til underretning om og behandling av den noksom kjente Marshall-plan. Disse forhandlinger har pågått hele tiden, og så vidt jeg forstår, foreligger der i de forhandlinger som er ført, også konkrete ønsker fra norsk side, som jeg forutsetter er fremsatt av delegasjonen etter oppdrag av Regjeringen.

Da jeg har sett, eksempelvis fra Danmark, at det er offentlighet om disse spørsmål, er jeg noe forbauset over at Regjeringen, nå da Stortinget har vært samlet i 3 uker, ikke har gitt Stortinget en redegjørelse for disse forhandlinger. Og det er dette jeg gjerne ville spørre Regjeringen om: Ville det ikke i denne sak, som er av så stor rekkevidde og viktighet, ha vært riktig å gi Stortinget en informasjon om forhandlingene og om de konkrete ønskemål som Regjeringen har fremsatt i forbindelse med behandlingen av de store låneandragender fra Europa til De forente stater.

Statsråd Brofoss: Jeg vil gjerne få lov til å uttale at Regjeringen hele tiden har vært innstilt på at saken skulle legges fram for Stortinget så snart som mulig. En ville imidlertid vente på at en fikk den første innberetning om de forhandlinger og det arbeid som har vært utført i Paris. Vi har nå fått underhånden en mangfoldiggjort innstilling, som snart skal trykkes. En har regnet med at når Stortinget trer sammen - i slutten av oktober, så vidt jeg forstår - vil utenriksministeren eller et annet regjeringsmedlem gjøre rede for innholdet av denne store innstilling. Jeg går ut fra at det ikke vil være mulig i mellomtiden å få oversatt og trykt denne innstilling til foreleggelse for Stortinget. Jeg tror også at det forhåpentlig vil være tilstrekkelig å gi en muntlig redegjørelse her for hva som er foretatt i Paris.

Jeg vil bare få lov å nevne at det vesentligste arbeid har bestått i å stille sammen de talloppgaver som er levert fra de enkelte land, og foreta en barbering av dem. I innstillingen foreligger det svært lite ut over dette. Det som er en svakhet sett fra europeisk side, er at det ikke fra amerikansk side er gitt til kjenne hvorledes en i Amerika tenker seg saken behandlet videre, bl.a. i hvilken form denne hjelpen skal gis. Jeg nevner dette fordi det er en av grunnene til at en ikke har villet offentliggjøre noen tall, og hva det er sagt fra norsk side. Vi har nemlig regnet med at det vil bli tosidige forhandlinger mellom vedkommende amerikanske administrasjon og vedkommende land i Europa. Jeg går ut fra, siden dette er et hemmelig møte, at det kan sies at de oppgaver som enkelte land har lagt fram, er skyhøyt over hva de egentlig burde ha lagt fram. Jeg går derfor ut fra at det blir spørsmål om en ny barbering ut over det som komiteen har gjort. I de forhandlinger som må tas opp med den amerikanske administrasjon, vil det oppstå vanskeligheter, som kanskje kan minskes noe hvis en ikke tar opp en forhåndsdiskusjon om tallene. Jeg vil understreke at det ikke er spørsmål om noe hemmelighetskremeri. Det er spørsmål om en vurdering av hva som er hensiktsmessig. Til slutt vil jeg bare si at de tall som er oppgitt fra norsk side, er umåtelig små sammenlignet med de tall de andre femten land har oppgitt.

Vogt: Det var en annen sak jeg ville nevne. Det ble i forrige lukkede møte forelagt en skrivelse til Stortinget om Årdals Verk. Den ble oversendt Regjeringen. Jeg forstår det slik at den ble oversendt med anmodning om snarest mulig å få en redegjørelse fra Regjeringen om de forhold som der var nevnt. Jeg finner det svært ønskelig at man kunne få det før Stortinget reiste fra hverandre, og vil gjerne høre om presidenten eller statsråden kan gi noen opplysning om det spørsmål. Så vidt jeg kan forstå, har man etter den avtale som nå er sluttet av Årdals Verk med et fremmed selskap, droppet den forutsetning som var ved Stortingets behandling av denne sak om å fullføre oksydfabrikken på Årdals Verk. Det vil igjen si at man blir avhengig av oksyd utenfra, og at

hele Årdals Verk kommer i et avhengighetsforhold - et farlig avhengighetsforhold etter min mening - til fremmede interesser.

Presidenten: Presidenten vil for sin del si at det selvsagt ikke kan bli anledning til å diskutere realiteten i dette spørsmål i dag. Den oversendte skrivelse er besluttet oversendt til Regjeringen, og det har vært en bestemt forutsetning at det skal gis svar på den så snart som mulig. Presidenten har ikke ventet at det svar kunne foreligge i løpet av denne uken.

Ingen flere har forlangt ordet.

Protokollen for det hemmelige møte referertes og foranlediget ingen bemerkning.

Møtet hevet kl. 9.15.